

تبریز ۱۶ ژوئیه ۱۹۰۸

گروپ سوسیال دیموقراتهای تبریز

شهروند کارل کانوتسکی

ТАВРИЗСКАЯ
СОЦ. ДЕМОКРАТИЧЕСК.
ГРУППА

ԹԱՒՐԻԴՁԻ

ՍՈՑ. ԴԷՄՕՎՐԱՏԻՎԱԿԱՆ

ԳՐՈՒՊՊԱ

شهروند گرامی

با توجه به صلاحیت عمیق شما در علوم اقتصادی و اجتماعی، ما به خود اجازه می‌دهیم ضمن این نامه سنوالاتی را چند طرح کنیم، و با توجه به آنکه حل آنها برای ما حائز اهمیت است از شما بخواهیم، بفریبت به آنها جواب بدهید.

گروه سوسیال دمکرات‌های تبریز به تازگی با شرکت جمعی از روشنفکران این شهر تشکیل یافته است. ذکر عللی که موجب تشکیل این گروه شد در اینجا باعث اطاله‌ی کلام خواهد شد. در آتی‌ه‌ی نزدیکی به این مطلب خواهیم پرداخت. در اینجا بدین بسنده می‌کنیم که گروه از آغاز پیدایش خود، هم خود را صرف ترویج اصول مارکسیسم (و به عبارت دقیقتر، سوسیال دمکراسی بین‌المللی) کرده است.

گروه تا کنون طرح برنامه عمل (Projet d'Action) خود را تدوین کرده بود. لکن رویدادهای پر سر و صدای اخیر در ایران [کودتای محمد علی میرزا علیه مشروطه] وی را بر آن داشت در ماه سپتامبر آینده نشست بعدی خود را بصورت مجمع عمومی به منظور تجدید نظر در طرح برنامه‌ی عمل و بحث بر سر شرکت فعالانه در جنبش‌های دمکراتیک ایران فراخواند.

اگر چه با توجه به آنکه در ایران هنوز صنایع سرمایه‌داری بوجود نیامده‌اند پرولتاریای صنعتی (به معنی اروپایی کلمه)، که گروه ما بتواند بر آن تکیه کند، وجود ندارد، لکن برخی از رفقا به درستی بر این عقیده‌اند که گروه می‌تواند از چارچوب فعالیت منفعل (پروپاگاند) خارج شده، و نه تنها می‌تواند، بلکه باید در ضمن کوشش به نفع دمکراسی و پیشرفت اقتصادی و اجتماعی کشور، بدون چشم پوشی از اصول اساسی خود، فعالانه در جنبش‌ها شرکت جوید.

این طبیعی است که یک نفر سوسیال دمکرات، از آنجا که نه تنها فردیست سوسیالیست بلکه به علاوه دمکرات، پیگیرترین دمکرات‌ها نیز هست، نمی‌تواند در یک جنبش دمکراتیک بیکار بنشیند. از این روست که گروه اصل شرکت در جنبش‌ها را مورد قبول قرار داد، اگرچه برخی از رفقا از دفاع ازین نظریه خودداری کنند، امتناع آنان به هیچ وجه مطلق نبوده، نسبی و مشروط است. طرز تلقی آنان از اینجا ناشی می‌شود که ماهیت انقلاب ایران بنظر آنان ابهام آمیز می‌نماید. شاید بدانید که بر سر خصلت جنبش‌های کشور ما دو نقطه نظر وجود دارد: موافق نقطه نظر اول، انقلاب ایران دارای هیچگونه مضمون مترقی نیست: متفکرین این دسته مدعی هستند که جنبش علیه سرمایه‌ی خارجی، یعنی تنها عاملی که می‌تواند به انکشاف صور [صورتبندی] اقتصادی کشور کمک کند، متوجه است؛ به عبارت ساده تر، هدف جنبش اینست که بر سر راه تمدن اروپایی سد بپا کند.

به عکس، هواداران نقطه‌ی نظر دوم اظهار می‌دارند که جنبش مترقی است، زیرا علیه نظام فئودالی متوجه است، زیرا که جنبش ایست متعلق به توده‌هایی که به دست اربابان زمیندار (لاندلوردها) استثمار می‌شوند.

جنبش بورژوازی بزرگ و خرده، (نه صنعتی بل تجاری) علیه مالکین بزرگ ارضی است که از طریق قحطی ساختگی خویش و غیره، اهالی را در فقر نگه داشته، از انکشاف تجارت جلوگیری می‌کنند. اینان همچنین می‌افزایند که هر چند جنبش در مرحله‌ی نخستین خود حاوی گرایش‌های قهرانی است، که از عناصر ارتجاعی ناشی می‌شود، اما این گونه تمایلات با مضمون خیالپرستانه‌اش، یا به پای تحول جنبش از میان خواهند رفت. ایشان در دفاع از نظر

خود این واقعیت را گوشزد می‌کنند که با وجود به اصطلاح مبارزه علیه سرمایه‌ی خارجی، واردات فرآورده‌های اروپائی طی سال مالیاتی ۰۷-۱۹۰۶، یعنی سالیکه ایران دارای مجلس بود، و هنگامیکه جنبش‌ها دوران شکوفائی خود را طی می‌کردند، افزایش یافته است.

ضمن ارائه‌ی خلاصه‌ی این دو نقطه‌ی نظر، ما مطمئن هستیم که در عین حال شما تا آن حدی در جریان واقعیت کشور ما قرار دارید تا بتوانید نظر شخصی خودتان را در باره‌ی خصلت انقلاب ایران به ما بنویسید. آنچه معلومات تاریخی شما را در این زمینه تکمیل خواهد کرد عبارتست از اطلاعات [مدرجه] در مطبوعات و پاره‌ای کتب آلمانی و تحقیقات انجام شده در باره‌ی وضع اقتصادی و اجتماعی ایران. اما هر گاه شما داده‌های لازم برای فرموله کردن نظرات خود را در اختیار نداشته باشید، ما آماده‌ایم که همه نوع اطلاعات را که در اینجا جمع آوری توانیم کرد در اختیارتان بگذاریم؛ در این صورت کافیهست که شما برای ما پرسشنامه‌ای ارسال دارید تا ما آنرا پر کرده، فوراً به شما باز گردانیم.

در صورتیکه داده‌های لازم را در اختیار دارید، بسیار سپاسگزار خواهیم بود که به سئوالات زیر که مربوط به مسائل نظری و عملی است، جواب دهید. این مسائل باید در مجمع آینده‌ی ما مورد بحث قرار گیرند: و جواب‌های شما خواهند توانست، اخذ تصمیمات ما را بسی تسهیل کند.

- ۱) نظر شما در باره‌ی خصلت انقلاب ایران چیست؟ (توضیح): آیا قهقرانی است؟ (توضیح).
- ۲) شرکت سوسیال دمکرات‌ها در یک جنبش کاملاً دمکراتیک پیشرو و مترقی یا در یک جنبش قهقرانی از چه نوع می‌تواند باشد؟ (توضیح). بدیهی است که این شرکت جستن نباید به اصول اساسی ما خدشه وارد سازد.

می‌توانید پاسخ خود را به فرانسه نوشته به نسانی زیر ارسال دارید.^۲

افزون بر این، ما خرسند خواهیم شد دانیم که می‌توانیم برای همه‌ی مسائل مورد علاقه مان به شما رجوع کنیم؟ ما اطمینان داریم که تنوریسین‌های ما از کمک به ما دریغ نخواهند ورزید.

آ. چیلینگریان

[ترجمه از فرانسه]

یادداشت‌های ناشر:

این نامه که در آرشیو کائوتسکی است، لطفاً از طرف انستیتوی بین المللی تاریخ اجتماعی در اختیار یکی از همکاران ما قرار گرفته تا فقط به فارسی منتشر شود. حق چاپ (کپی رایت) این نامه متعلق به انستیتوی نامبرده است و تخلف از آن موجب تعقیب قانونی خواهد بود. پاسخ کائوتسکی به نقل از روزنامه‌ی بوریای تفلیس است و تحصیل آن مدیون لطف یک رفیق ایرانی در باکو است.

منبع: اسناد تاریخی جنبش کارگری سوسیال دموکراسی و کمونیستی ایران، جلد ۶، چاپ دوم، انتشارات مزدک، فلورانس، ایتالیا، تهران، ۱۳۵۸. ص ۳۸-۳۶.
ترجمه: انتشارات مزدک.
بازنویس: روبرت هاکوبیان، فروردین ۱۳۸۳.

<http://www.marxists.org/farsi>
farsi@marxists.org

^۱ این اجلاس در ماه اکتبر ۱۹۰۸ برگزار شد. برای قرائت خلاصه‌ی صورتجلسه‌ی آن نگاه کنید به همین جلد [ششم] صفحات ۴۳-۴۰. ویراستار.

^۲ آرشویر چیلینگریان، بانک امپریال پرس، تبریز، ایران.